

NOWINY TECHNICZNE

Dodatek do Przeglądu Technicznego

ROK II.

WARSZAWA, 28 listopada 1928 r.

№ 48

KONFERENCJA w sprawach SZKOLNICTWA TECHNICZNEGO Katowice 8—9 grudnia 1928.

RADA KSZTAŁCENIA TECHNICZNEGO.

Wobec tego iż, na Konferencji w Katowicach zamierzone jest zgłoszenie wniosku o utworzeniu Rady Szkolnictwa Technicznego, pragnę w krótkich słowach przedstawić cel, ustrój i zakres działalności tej Rady. A to dlatego, aby wniosek mógł być przed Konferencją rozważony przez zainteresowanych i na Konferencji poprawiony.

Cel: Głównym celem Rady jest pomoc w tworzeniu i prowadzeniu szkolnictwa technicznego wszelkich stopni: technicznego średniego, mistrzowskiego, rzemieślniczego, dokształcającego *). Pomoc ta wyrażałaby się przez:

- a) formułowanie potrzeb przemysłu w stosunku do istniejących szkół, jak i do tych, które należałoby utworzyć;
- b) opinjowanie o działalności szkół i wskazywanie na sprawy, wymagające ulepszeń;
- c) współdziałanie w opracowywaniu programów nauczania czynności praktycznych (np. warsztat, obsługa maszyn);
- d) współdziałanie w zaopatrywaniu szkół w materiały okazowy;
- e) opracowywanie wspólnie z zreszzeniami technicznymi instrukcji, dotyczących czynności praktycznych (na wzór niemieckiego komitetu ekonomicznego wytwarzania A. W. F.);
- f) współdziałanie w wydawaniu podręczników i praktycznych pomocy szkolnych (np. inst. ukcje, przezroczka, filmy) w porozumieniu z Biurem Zawodowych pomocy naukowych Min. W. R. i O. P.;
- g) współdziałanie w uzyskiwaniu i rozdzielaniu praktyk szkolnych;
- h) akcję w tworzeniu szkół fabrycznych i związaniu Szkół Rzemieślniczych z przemysłem.

Ustrój: W skład Rady wchodzi:

- a) izby handlowe i przemysłowe;
- b) wszelkie zreszzenia przemysłowe;
- c) wszystkie stowarzyszenia techniczne;
- d) szkoły techniczne akademickie;
- e) związki nauczycielskie szkół zawodowych;
- f) rady opiekuńcze szkół technicznych wszelkich stopni;
- g) redakcje czasopism technicznych;
- h) izby rzemieślnicze **).

Związek tylu czynników ma na celu pociągnięcie do pracy nad szkolnictwem technicznym wszystkich, którym za-

*) Sprawy przygotowania sił technicznych akademickich nie należy również uważać za izolowaną. Rada powinna również w tej sprawie okazywać pomoc, aczkolwiek głównym jej zadaniem jest szkolnictwo nieakademickie.

***) Wzorem niemieckiego Związku Zawodowego kształcenia, złożonego z czynników przemysłowych, który w roku ostatnim przyciągnął do współpracy związki rzemieślnicze.

leżeć winno na podniesieniu sprawności gospodarczej państwa. Oczywiście Związek taki musi stworzyć właściwe sprawne ośrodki pracy. Mają być niemi:

I. *Sekcje Rady*, poświęcone poszczególnym działom przemysłu. Narazie przewidzieć trzeba utworzenie sekcji: mechanicznej, hutniczej, elektrotechnicznej, górniczej, włókienniczej i budowlanej. Do każdej sekcji należą nie wszystkie wymienione wyżej czynniki, lecz tylko przedstawiciele tej gałęzi, dla której Sekcja jest przeznaczona. Sekcje zbierają się na Zjazdy fachowe w pewnych terminach (nie rzadziej niż co lat dwa).

II. *Rada Główna:* Sekcje wybierają na Zjazdach delegatów do Rady Głównej. Tworzą oni Radę Główną, zbierającą się nie mniej niż cztery razy do roku. Jej zadaniem jest ustalanie spraw, wymagających załatwienia przez Sekcje, zwoływanie Zjazdów Sekcji i występowanie na zewnątrz w imieniu Rady.

III. *Wydział wykonawczy:* Rada Główna powołuje Wydział wykonawczy, złożony z potrzebnej liczby fachowców, przelewając na nich właściwy zakres pełnomocnictw. Wydział podlega Prezesowi Rady Głównej. Zadaniem Wydziału jest stałe wykonywanie czynności, związanych z celem R. K. T.

IV. *Komisje czasowe.* Do wypełniania czynności specjalnych, powoływane są Komisje czasowe. Powołuje je Rada Główna lub Sekcje R. K. T.

V. *Komisja rewizyjna* składa się z delegatów Sekcji, powoływanych na Zjazdach.

Zakres czynności Rady K. T. wyliczony jest w celach Rady. Jasnym jest, iż wyjaśnienie spraw, dotyczących szkolenia technicznego, jakoteż konkretyzowanie działalności wszystkich powołanych czynników, da się najlepiej skutecznie przez wydawnictwo *czasopisma*, poświęconego sprawom szkolnictwa technicznego, na którego łamach mogliby wypowiadać się wszyscy zainteresowani w jego rozwoju i które śledziłoby za postępem w krajach innych. Piśmo to powinno wychodzić najlepiej jako dodatek miesięczny do „Przeglądu Technicznego”.

Fundusze Rady mogłyby być tworzone przez udziały izb i związków; przy znacznej liczbie członków, obciążenie byłoby niewielkie.

Założycielem Rady K. T. mogłyby być: Stowarzyszenie inżynierów mechaników polskich i Polskie Stowarzyszenie inżynierów i techników województwa Śląskiego. Komitet wyłoniony przez oba Stowarzyszenia miałby za zadanie uzyskać legalizację R. K. T. i jej statutu oraz — do czasu normalnego ukonstytuowania — spełniać czynności Rady Głównej.

Prof. S. Łukasiewicz (Lwów).

KONFERENCJA W SPRAWIE SZKOLNICTWA TECHNICZNEGO, średniego i niższego w Katowicach.

A. Imieniem Polskiego Stowarzyszenia inżynierów i techników Województwa Śląskiego i Stowarzyszenia inżynierów mechaników polskich, Komitet Organizacyjny Konferencji zaprasza sfery techniczne, przemysłowe i nauczycielskie na Konferencję, mającą na celu wyjaśnienie spraw dotyczących dalszego racjonalnego rozwoju szkół technicznych, majsterskich, rzemieślniczych i fabrycznych w dziedzinie mechaniki, odlewnictwa, kuźnictwa i hutnictwa na Śląsku i w całej Rzeczypospolitej (p. zeszyty 43, 45 i 47 Nowin Technicznych). Ze względu na to, że wypowiedzenie uwag ze strony kierowników przemysłowych, korzystających z pracy absolwentów szkół dotychczasowych, oraz sformułowanie potrzeb przemysłu na przyszłość w stosunku do szkolnictwa zawodowego, a także dalsza stała współpraca tych sfer z czynnikami prowadzącymi szkołę, są nader ważne i potrzebne dla racjonalnej akcji w dalszym rozwoju szkół, Komitet Organizacyjny, w imieniu obu wymienionych stowarzyszeń technicznych, wyraża ufność, że sfery techniczne i przemysłowe — w interesie przemysłu — raczą wziąć w Konferencji udział jaknajszerszy.

a) Data, miejsce i program Konferencji.

Konferencja odbędzie się w sobotę i niedzielę d. 8-go i 9-go grudnia w sali konferencyjnej Dyrekcji P. K. P. w Katowicach (naprzeciw dworca).

Program Konferencji przewiduje obrady nad jak najściślejszym przystosowaniem szkół w dziedzinie mechaniki, odlewnictwa, kuźnictwa do potrzeb przemysłu.

Porządek obrad będzie następujący:

W sobotę d. 8.XII przed południem: otwarcie Konferencji.

g. 10 punktualnie: Zagajenie i wybór Prezydium.

g. 10.30: prof. inż. S. Łukasiewicz (Lwów): „Skic dalszego rozwoju szkół technicznych niższych i średnich na Śląsku z uwzględnieniem szkół całej Rzeczypospolitej” (ref. 1).

g. 11: inż. Z. Warszawski (Huta Pokoju): „Kształcenie majstrów i techników hutniczych dla Śląska” (ref. 2).

g. 11.30—12.30: dwa referaty delegatów Związku przemysłowców górniczo-hutniczych (ref. 3 i 4).

g. 12.30: wizytator inż. Kwieciński (Katowice): „Zamierzenia Wydziału Oświecenia Województwa Śląskiego w dziedzinie szkolnictwa technicznego niższego i średniego” (ref. 5).

od g. 13 do 14 — dyskusja.

W niedzielę d. 9.XII po południu: Szkoły techniczne średnie.

g. 16 punktualnie: prof. inż. S. Łukasiewicz: „Zasady dotychczasowego ustroju szkół średnich technicznych, mechanicznych i tendencje rozwojowe” (ref. 6).

g. 16.30: inż. W. Moszyński (Poznań): „Kształcenie techników warsztatowców w szkołach technicznych” (ref. 7).

g. 17—17.30: dwa referaty o kształceniu techników mechaników (ruchu) dla przemysłów: górniczego, hutniczego i włókienniczego — o referaty te proszeni są przedstawiciele techniki z Dąbrowy Górniczej i Łodzi (ref. 8 i 9).

g. 18: dyr. inż. Stonawski (Bielsko): „Aktualne zagadnienia szkół średnich technicznych” (ref. 10).

od g. 18.30 do 19.30 — dyskusja.

g. 20 — wspólna wieczerza.

W niedzielę d. 9.XII przed południem:

I. Kształcenie odlewników (rzemieślników, majstrów i techników):

g. 10 punktualnie: dyr. inż. K. Gierdziejewski (Zakł. Mech. „Ursus”): „O kształceniu zawodowym odlewników” (ref. 4).

od g. 10.30 do 11 — dyskusja.

II. Kształcenie majstrów:

g. 11 — referat o kształceniu majstrów kuźniczych i przeróbki plastycznej (ref. 12).

g. 11.30: inż. L. Uzarowicz (Warszawa): „Kształcenie majstrów obróbkowych w szkołach majsterskich” (ref. 13).

od g. 12 do 12.30 — dyskusja.

III. Szkolnictwo rzemieślnicze dla potrzeb przemysłu i szkoły fabryczne:

g. 12.30 — referat: „Dotychczasowe szkoły rzemieślnicze w stosunku do potrzeb przemysłu” (ref. 14).

g. 13 — referat: „Przygotowanie rzemieślników metalowych przez fabryki i szkoły fabryczne” (ref. 15).

O referaty 14 i 15 proszeni są inż. Paszewski (Warszawa) i dyr. inż. J. Piotrowski (Pruszków).

W niedzielę d. 9.XII po południu:

I. Dalszy ciąg p. III z przed południa:

g. 16 punktualnie: prof. S. Łukasiewicz: „Szkoły fabryczne do kształcenia rzemieślnika przemysłowego i współpraca przemysłu w szkołach rzemieślniczych”.

od g. 16.30 do g. 17 — dyskusja nad p. III.

II. Dalszy rozwój szkolnictwa technicznego niższego i średniego i wymagania przemysłu metalowego co do pracowników technicznych.

g. 17: naczelnik wydziału M. W. R. i O. P. inż. A. Romanowski (Warszawa): „Zamierzenia Min. W. R. i O. P. w dziedzinie szkół technicznych, szkół mistrzowskich i rzemieślniczych dla przemysłu” (ref. 17).

g. 17.30 referat: „Wymagania przemysłu metalowego co do kwalifikacyj pracowników technicznych (techników, majstrów, instruktorów i fachowych robotników)” (ref. 18).

O referat 18 proszony jest dyr. inż. S. Płużański (Warszawa).

od g. 18 do g. 18.30 — dyskusja.

III. Wniosek i dyskusja w sprawie utworzenia Rady Szkolnictwa Technicznego. Zamknięcie obrad (od g. 18.30 do g. 19).

b) Regulamin Konferencji.

Ze względu na liczbę spraw, czas wygłoszenia referatu ograniczono do 30 minut.

Czas przemówień dyskusyjnych również nie może być długi, i będzie ograniczony przez Prezydium zależnie od liczby zapisanych do głosu i czasu rozporządzalnego.

Obszerniejsze uzupełnienia przemówień Komitet Organizacyjny uprasza składać do Prezydium.¹⁾

Obrady rozpoczynają się będą punktualnie w czasie wyznaczonym.

(Ciąg dalszy na str. 180).

¹⁾ Oba Stowarzyszenia czynią starania, aby referaty i dyskusja z uzupełnieniami były ogłoszone drukiem.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSK. w WARSZAWIE.

KONTO P. K. O. 128.

POSIEDZENIE TECHNICZNE.

W piątek, dnia 30 b. m. o godz. 8-ej wiecz. w wielkiej sali gmachu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie (ul. Czackiego 3-5) odbędzie się posiedzenie techniczne, na którym inż. Władysław Borawski wygłosi odczyt p. t. „*Budownictwo szpitalne w Polsce w okresie 1918 — 1928 r.* (z przezrociami).

W następny piątek, dnia 7 grudnia r. b. odczyt inż. Bronisława Plebińskiego p. t. „*Sprawozdanie z Międzynarodowego Kongresu Budowy Mostów w Wiedniu*” (z przezrociami).

KOMUNIKAT.

W dniach 3—5 stycznia 1929 r. odbędzie się w Warszawie, w gmachu Politechniki I-szy Polski Zjazd Hydrotechników, poświęcony zagadnieniom gospodarki wodnej.

Program Zjazdu przeglądać można w Kancelarii Stowarzyszenia, która również wydaje karty zgłoszeń na powyższy Zjazd, w godzinach od 10 — 14 lub 19 — 21.

KOMUNIKATY KÓŁ I WYDZIAŁÓW.

Koło Wawelberczyków zawiadamia Sz. Kolegów, że w dniu 5 grudnia r. b., w sali Nr. III o godzinie 7 $\frac{1}{2}$ wiecz. w pierwszym terminie, a o godz. 8-ej wiecz. w drugim terminie odbędzie się Doroczne Walne Zebranie.

Wydział Urzędzeń Zdrowotnych Użyteczności Publicznej komunikuje, że w dniu 5 grudnia r. b. odbędzie się Ogólne Zebranie z następującym porządkiem dziennym: 1) komunikaty Zarządu, 2) odczyt

z przezrociami inż. A. Szniolisa p. t.: „*Oczyszczanie ścieków na złożach przewietrzanych*”, 3) wolne wnioski.

Koło Inżynierów Wyższej Szkoły Technicznej w Moskwie zawiadamia, że najbliższe zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 4 grudnia r. b. o godz. 8-ej wiecz. (sala Nr. 1), na którym kolega Hensel wygłosi drugi odczyt na temat filozoficzny.

Koło Inżynierów Cywilnych zawiadamia, że w sobotę, dnia 1 grudnia r. b. o godz. 7-ej odbędzie się w sali Nr. III zwykle zebranie miesięczne, na którym kolega Romuald Miller opowie o budowie dworca w Gdyni, oraz gmachu Związku pracowników kolejowych w Warszawie. Następnego dnia, w niedzielę, odbędzie się zwiedzanie tegoż gmachu.

Koło Inżynierów Mierniczych zawiadamia swoich członków, iż zebranie miesięczne Koła odbędzie się w dniu 3 grudnia r. b. o godz. 7 $\frac{1}{2}$ wieczorem w gmachu Stow. Techn. sala IV, na którym w sprawie bardzo aktualnej wygłosi referat kol. Wacław Nowak „*Projekt Izb Mierniczych i nowelizacja ustawy o Mierniczych Przysięgłych*”.

Koło Leodyjczyków zbierze się w sobotę, dnia 1 grudnia r. b. o godz. 8-ej wiecz. w sali Nr. V. Porządek obrad: 1) sprawy bieżące, 2) sprawa ewentualnego uniezależnienia się od A. I. Lg. (Association des Ingénieurs Sortis de l'Ecole de Liège), 3) herbatka koleżeńska.

Koło Zebrań Towarzyskich zawiadamia, że ostatni przed Adwentem podwieczorek taneczny dla Członków, Ich Rodzin i wprowadzonych gości odbędzie się w sobotę, dnia 1 grudnia r. b. o godz. 8-ej wiecz. do 12-ej w nocy.

DZIAŁ INFORMACYJNY.

Z bliższych informacji o poniżej podanych posadach w Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych, zwracając się o szczegóły do Kancelarii Stowarzyszenia Techników (Czackiego 3/5, a nie do Administracji „Przeglądu Technicznego”).

Uprasza się Szanownych Korespondentów o nadsyłanie znaczków pocztowych na odpowiedź.

POSADY WAKUJĄCE:

- 298—Fabryka Naczyń Aluminiowych i Emaljowanych na prowincji poszukuje 2-ch młodych **Inżynierów-Mechaników**.
- 300—**Elektrotechnika** z ukończoną średnią szkołą techniczną i z praktyką przy urządzeniach przeladowniczych z motorami kolektorowymi na wyjazd do Gdyni poszukuje Tow. Transportowe. Technik ten miałby oprócz dozoru nad pracą kranów kierownictwo warsztatem dla reperatur kranowych i ewent. reperatur maszyn okrętowych.
- 302—**Inżynier lub Technik** budowlany dobrze obznajmiony z rachunkowością, kosztorysami, kontrolą rachunków, budownictwem cywilnym i kolejowym potrzebny na wyjazd do Krakowa.
- 304—Zakłady Chemiczne na Pomorzu poszukują odpowiedniej siły fachowej na stanowisko **Kierownika technicznego** fabryki farb. Wymagana praktyka zagraniczna i doskonała znajomość fabrykacji suchych i ucieranych farb do celów graficznych.
- 306—W Warsztatach Wagonowych w Wielkp. wakuje posada w biurze technicznym dla **Inżyniera lub Technika-Konstruktora** z dłuższą praktyką, obeznanego z budową taboru kolejowego, instalacjami maszyn i t. p.
- 308—**Inżynier-Ogrzewalnik**, samodzielny pracownik, potrzebny do fabryki ogrzewań paropowietrznych.
- 310—Urząd Wojewódzki w Kielcach ogłasza Konkurs na stanowiska etatowe względnie kontraktowe **Architektów** z ukończoną politechniką.

- 312—Państwowa Szkoła Techniczna w Wilnie poszukuje **Inżyniera** z praktyką budowlaną.
- 314—**Kalkulator** warsztatowy z wykształceniem technicznym średnim lub wyższym poszukiwany do warsztatu mechanicznego, zatrudniającego około 100 ludzi w Warszawie. Oferty do Kancelarii Stow. pod Nr. 314.
- 316—**Młody Inżynier-Mechanik**, znający się na badaniu materiałów oraz obznajmiony z obróbką termiczną potrzebny do wytwórni maszyn precyzyjnych.
- 318—Polska Delegacja Rady Portu w Gdańsku poszukuje **Technika-Mierniczego**, specjalisty z praktyką w sporządzaniu pomiarów geometrycznych oraz planów i rysunków, znającego również przepisy katastralne i dotyczące ksiąg gruntowych, mającego średnie wykształcenie techniczne i władającego biegle językiem polskim i niemieckim.
- 320—Do rafinerji nafty, w charakterze **Inżyniera** ruchu, poszukiwany jest **Inżynier-Mechanik**, chrześcijanin, obeznany z gospodarką cieplną i turbinami parowymi, poważna siła z praktyką.

POSZUKUJĄ PRACY:

- 85—Dypl. **Inżynier-Elektryk** z praktyką w kraju i zagranicą poszukuje posady do elektrowni albo fabryki.
- 87—**Technik** z 8-letnią praktyką obejmuje posadę, jako warsztatowiec, ewentualnie w biurze technicznym w jakiejkolwiek branży; zna się na budowie taboru kolejowego, instalacjach oraz budowie i naprawie gazomierzy i wodomierzy.

c) Pomieszczenia dla przyjezdnych.

Polskie Stowarzyszenie inż. i techn. Woj. Śl. zorganizuje Biuro informacyjne, w którym przyjezdni będą mogli otrzymać wiadomości o pomieszczeniach w hotelach. Biuro to czynne będzie w przeddzień (7/XII) i pierwszego dnia (8/XII) konferencji. Adres biura wskazany będzie na dworcu kolejowym.

B. TEZY I PRZEDMIOT REFERATÓW.

Wobec rozrzuconych siedzib zaproszonych referentów, Komitetowi Organizacyjnemu nie udało się do chwili ogłoszenia niniejszego zebrać też wszystkich referatów w takiej formie, która by dawała zupełne przygotowanie konferencji. Mimo to Komitet postanowił nie odkładać zamierzonego terminu konferencji, a to ze względu na trudność zgromadzenia obradujących w innym terminie i konieczność jak najrychlejszego uzyskania wyników, jakie pragnęły uzyskać P. S. I. i T. W. S. i S. I. M. P., inicjując konferencję. Odłożenie opublikowania tez także nie jest możliwe, gdyż komunikat niniejszy musi dojść do rąk zainteresowanych przed konferencją.

Aby przygotować obrady, co czyniono już częściowo w zesz. 45 i 47 „Nowin Technicznych”, Komitet dla tych referatów, co do których nie otrzymał tez, podaje punkty, o odpowiedź na które referenci byli proszeni. Uzupełnienia będą doręczone uczestnikom na konferencji.

Ref. 1. Prof. Inż. S. Łukasiewicz: „Szkic dalszego rozwoju szkół technicznych niższych i średnich z uwzględnieniem szkół w całej Rzeczypospolitej”. Celem referatu jest przyczynić się do konsolidacji szkolnictwa Śląska i innych dzielnic, dlatego wychodzi on nieco poza ramy Konferencji. Tezy:

1. Na terenie Rzeczypospolitej istnieją szkoły, z których przemysł może czerpać pracowników. W szkołach tych mogą i powinni kształcić się ślązacy, a przemysł śląski winien dopomagać rozwojowi tych szkół.

2. Poza to jednak Śląsk musi rozwinąć bardzo silną akcję w kierunku rozwoju swego szkolnictwa zawodowego, a m. in.:

a) Szkoła techniczna w Bielsku musi rozszerzyć swe urządzenie i przystosować swój wydział mechaniczny do potrzeb Śląska oraz utworzyć wydział elektrotechniczny (o ileby nie był utworzony w Katowicach). Szkoły majstrów mechaników i elektryków w tej szkole muszą pójść w kierunku praktycznie technologicznym. Wydział włókienniczy musi ulec specjalizacji, przystosowując się do potrzeb Rzeczypospolitej. b) Szkoła w Królewskiej Hucie nie może pozostać szkołą bez ćwiczeń praktycznych, musi pójść w kierunku praktycznie technologicznym i kształcić majstrów dla mechaniki, hutnictwa (piece i walcownie), odlewnictwa i kuźnictwa. Musi oprzeć nauczanie na dobrze wyposażonych pracowniach we własnych budynkach. Naturalnym przeto jest przy tej szkole wytworzyć wydziały dla kształcenia techników. Zakładanie nowej szkoły w Katowicach, z pozostawieniem szkoły w Królewskiej Hucie w stanie dotychczasowym, nie jest racjonalne. Oczywiście potrzeby Państwa są jeszcze tak duże, że jeszcze jedna szkoła mechaniczna nie będzie zbędną, z warunkiem jednak, aby była właściwie wyposażona. c) Musi być założona szkoła chemiczna średnia. d) Szkołę budowlaną w Katowicach należy rozwinąć, dodając wydział drogowy. e) Musi być uwzględnione kształcenie pracowników dla kolei żelaznych. f) Musi być zwrócona znaczna uwaga na kształcenie robotników przemysłowych przez nadanie właściwego kierunku szkołom doksztalającym i założenie szkół dla kształcenia robotnika fabrycznego (wojewódzkich i fabrycznych).

3. W szkołach śląskich powinni kształcić się synowie innych dzielnic.

4. Szkolnictwo górnicze Rzeczypospolitej (razem ze Śląskiem) powinno dojść do konsolidacji.

Ref. 2. Inż. Z. Warszawa wski: „Kształcenie majstrów i techników hutniczych dla Śląska”. Przedmiot referatu: Dane liczbowe co do zapotrzebowania techników i majstrów hutniczych, życzenia huty co do kierunku kształcenia majstrów i techników.

Ref. 3, 4 i 5. Tezy i przedmiot referatów nie są jeszcze znane Komitetowi Organizacyjnemu.

Ref. 6. Prof. Inż. S. Łukasiewicz: „Zasady dotychczasowego ustroju szkół średnich technicznych i mechanicznych i tendencje rozwojowe”. Przedmiot referatu: Zasady, którymi kierowano się przy tworzeniu szkół technicznych. Plany nauczania. Tendencje w kierunku specjalizacji, mian. w szkołach typu wyższego podział na wydziały: ogólnomechaniczny, warsztatowy i elektrotechniczny, oraz w szkołach typu zasadniczego podział na: ogólnomechaniczny i warsztatowy. Uwzględnienie w szkołach technicznych potrzeb poszczególnych dzielnic.

Ref. 7. Inż. W. Moszyński: „Kształcenie techników warsztatowców w szkołach technicznych”. Pytania, o których uwzględnienie prosił Komitet Organizacyjny: Program i wyniki Warszawskiej Szkoły Lotniczej i Samochodowej, która jest szkołą warsztatowców. Nauczanie techniki warsztatowej w tych szkołach mechanicznych typu zasadniczego, które są szkołami ogólnomechanicznymi (np. Grudziądz, Wilno) lub szkołami techników ruchu (Łódź, Dąbrowa). Zaczątek kształcenia techników warsztatowców w szkołach typu wyższego (Warszawa, Poznań). Specjalizacja szkół typu wyższego i zasadniczego w kierunku wydziałów wyłącznie warsztatowych. Czy potrzebne są wydziały ogólnomechaniczne, zważywszy, że absolwenci nie są przeznaczani tylko do przemysłu budowy maszyn?

Ref. 8 i 9. Referaty „o kształceniu techników mechanicznych (ruchu) dla przemysłu górniczego, hutniczego i włókienniczego”. Pytania Komitetu Organizacyjnego: Jakie kwalifikacje powinien posiadać t. zw. „technik ruchu” (opieka nad maszynami, ich naprawa, przeróbki instalacji i nowe instalacje). Czy program wydziałów mechanicznych P. Szkoły Górniczej i Hutniczej w Dąbrowie Górniczej, wzgl. Szkoły Włókienniczej w Łodzi daje odpowiednio przygotowanie, ucząc nie tylko techniki warsztatowej, lecz także obsługi maszyn i elektrotechniki? Czy wystarczałaby przemysłom tym technik z przygotowaniem wyłącznie warsztatowym? Czy odpowiedni jest technik ze szkoły typu wyższego (Wawelberga i Rotwanda), mający przygotowanie w kierunku ogólnomechanicznym (konstrukcja, warsztaty, siłownia)?

Ref. 10. dyr. Inż. S. Stona wski: „Aktualne zagadnienia średnich szkół technicznych”. Przedmiot referatu, podany przez referenta: Sprawy związane z planami naukowymi średnich szkół technicznych. Ustosunkowanie przedmiotów ogólnokształcących do fachowych i określenie roli, jaką technik ma spełnić w przemyśle i społeczeństwie. Praktyki uczniów w przemyśle. Warsztaty szkolne. Jeden czy dwa typy średnich szkół technicznych? Specjalizacja szkół. Szkoły techniczne na terenie Śląska. Problematyka egzaminów praktycznych w szkołach. Sprawy sił nauczycielskich i kierownictwa szkół.

Ref. 11. dyr. Inż. K. Gierdziejewski: „O kształceniu zawodowym odlewników”. Tezy podane przez referenta: 1. W związku z rozbudową przemysłu maszynowego, podniesienie stanu odlewnictwa krajowego jest koniecznością. Pociąga to potrzebę odpowiedniego szkolenia personelu wykonawczego: rzemieślników, majstrów, techników i inżynierów.

2. Szkolenie rzemieślników przy odlewniach nie może

dać obecnie wyników zadawalniających, z powodu niedostatecznego poziomu przeważnej ilości odlewni krajowych.

3. Wyjściem jedynym są szkoły rzemieślnicze. Wzrostowo prowadzony wydział odlewniczy szkoły rzemieślniczej w Pabjanicach należy rozwinąć i uważać za punkt wyjścia w systemie nauczania praktycznego odlewnictwa w Polsce.

4. Najzdolniejsi z pośród absolwentów odlewniczych szkół rzemieślniczych przyjmowani mogą być na wydział odlewniczy średniej szkoły technicznej, typu jak w Dąbrowie Górniczej, gdzie winni w ciągu jednego roku uzupełnić swoje wiadomości teoretyczne z metaloznawstwa i metalurgii, dostosowanych do potrzeb odlewnictwa. Tworzyć oni będą kadry przyszłych majstrów i techników odlewniczych.²⁾

5. Kształcenie inżynierów odlewników jest również konieczne i sfery powołane winny zwrócić na to uwagę.

Ref. 12. „O kształceniu majstrów, ewentualnie także techników i rzemieślników kuzniczych”. Pytania Komitetu Organizacyjnego: Czy odczuwana jest w przemyśle metalowym potrzeba techników, majstrów i robotników dla przeróbki plastycznej (kucie, tłoczenie). Jakich kwalifikacji powinni posiadać? Drogi kształcenia.

Ref. 13. Inż. L. Uzarowicz: „Kształcenie majstrów obróbkowych”. Pytania Komitetu Organizacyjnego: Wyniki kursów obróbki metali dla majstrów Warszawskiego T. K. T. oraz szkół majstrów maszynowych w Grudziądzu i Krakowie. Porównanie i krytyka obu systemów. Wskazanie dróg na przyszłość.

Ref. 14. „Dotychczasowe szkoły rzemieślnicze w stosunku do potrzeb przemysłu”. Pytania Kom. Org.: Czy dotychczasowe szkoły rzemieślnicze dają robotnika fachowego, odpowiadającego potrzebom przemysłu metalowego? Braki tych szkół. W jakiej mierze mógłby przemysł metalowy prowadzić własne szkoły, względnie wziąć udział w prowadzeniu szkół samorządowych?

Ref. 15. „Przygotowanie rzemieślników metalowych przez fabryki i szkoły fabryczne”. Pytania Kom. Org.: Czy przygotowanie rzemieślnika fabrycznego dawną drogą terminowania przy fachowych rzemieślnikach fabrycznych jest wystarczające z punktu widzenia potrzeb nowoczesnych? Czy należy terminowanie zamienić na warsztaty nauczające i naukę teoretyczną? Czy ma przemysł korzyść z obecnych szkół rzemieślniczych? Wyniki szkoły fabrycznej w Pruszkowie. Czy przemysł polski mógłby tworzyć szkoły fabryczne na wzór Pruszkowa?

Ref. 16. Prof. Inż. S. Łukasiewicz: „Szkoly fabryczne do kształcenia rzemieślnika przemysłowego i współpraca przemysłu w szkołach rzemieślniczych”. Przedmiot i tezy referatu: Szkolenie rzemieślnika dla przemysłu metalowego drogą terminowania nie może odpowiadać potrzebom nowoczesnym. Konieczna nauka przez warsztat szkolący i naukę teoretyczną. Doświadczenie zagranicy, głównie Niemiec: motywy zakładania szkół praktycznych, ich ustrój i stan. Plan akcji przemysłu polskiego w dziedzinie kształcenia rzemieślnika przemysłowego; fabryki większe winny utworzyć własne szkoły fabryczne, fabryki mniejsze winny utworzyć zrzeszenia dla prowadzenia wspólnych szkół fabrycznych, pozatem w okręgach fabrycznych samorządy i zrzeszenia fabryk winny potworzyć związki celowe, aby wspólnymi siłami prowadzić właściwie postawione szkoły rzemieślnicze. Konieczność współdziałania sfer technicznych w podniesieniu szkolnictwa dokształcającego i rzemieślniczego. Udział sfer technicznych w egzaminach czeladniczych.

²⁾ Komitet Organizacyjny uważałby, iż roczna nauka, zaproponowana przez Szan. referenta dla techników, nie jest wystarczająca.

Ref. 17. nac. wydz. Inż. A. Romanowski: „Zamierzenia Ministerstwa W. R. i O. P. w dziedzinie szkół technicznych, mistrzowskich i rzemieślniczych dla przemysłu”. Tezy podane przez referenta: 1. Rozwój sieci szkół zawodowych musi być dostosowany do potrzeb gospodarczych kraju.

2. W szkołach technicznych typu wyższego i zasadniczego powinna być prowadzona ściślejsza specjalizacja.

3. Szkoły rzemieślnicze należy wyraźnie podzielić na szkoły kształcące rzemieślników dla przemysłu oraz na szkoły dla drobnego rzemiosła.

4. W większych ośrodkach należy tworzyć centralne warsztaty szkolne i pracownie, dobrze wyposażone. Warsztaty takie mają być wykorzystane dla kilku szkół o rozmaitych poziomach, a więc dla szkoły technicznej rzemieślniczo-przemysłowej i mistrzowskiej.

Ref. 18. „Wymagania przemysłu metalowego: jakich pracowników technicznych dla różnych stanowisk (techników, majstrów, instruktorów, ewentualnie fachowych robotników fabrycznych) potrzebuje i potrzebować będzie polski przemysł metalowy?” Pytania Komitetu Organizacyjnego: do jakich celów potrzebują typowe przemysły metalowe (pomijając hutniczy) pracowników technicznych średnich i niższych (techników, instruktorów i majstrów)? Jakich kwalifikacji powinni ci pracownicy posiadać? Jakim drogami należałoby ich kształcić? Jaką korzyść ma przemysł z dotychczasowych szkół technicznych typu zasadniczego i typu wyższego i jakie braki wykazują absolwenci tych szkół? — ewentualnie jakimi drogami należałoby przygotować fachowego robotnika fabrycznego?

Podając powyższe tezy i punkty referatów, Komitet Organizacyjny prosi zainteresowanych o łaskawe rozważenie i przygotowanie krytyki, w celu osiągnięcia z Konferencji jaknajwięcej wydatnych wyników.

C. DANE O SZKOŁACH MECHANICZNYCH I HUTNICZYCH wszystkich typów, a mian. technicznych, mistrzowskich, rzemieślniczych, zależeć mogą zainteresowani w Nr. 7 „Przeglądu Technicznego” z r. 1927.

PIERWSZY POLSKI ZJAZD HYDROTECHNICZNY.

W dniach 3—5 stycznia 1929 r. odbędzie się w Warszawie w gmachu Politechniki I Polski Zjazd Hydrotechniczny, poświęcony zagadnieniom gospodarki wodnej.

Na zjazd zgłoszone zostały referaty z zakresu hydrologii, komunikacji wodnych morskich i śródlądowych, regulacji rzek i melioracji podstawowych, oraz wyzyskania sił wodnych, w szczególności przez pp.: Inż. A. Borna, Inż. B. Bosiackiego, Inż. W. Byszewskiego, Inż. A. Choroszewskiego, Inż. J. Decyusza, Inż. H. Dudeka, Inż. H. Herbicha, Inż. H. Jensa, J. Klejnota, Inż. W. Kollisa, Inż. A. Konopkę, Inż. A. Kornellę, Inż. M. Langera, Inż. K. Maćkowskiego, Inż. R. Maryniarczyka, Prof. D-ra Inż. M. Matkiewicza, Inż. S. Moora, Inż. I. Olszewskiego, prof. D-ra Inż. P. mianowskiego, Inż. M. Prokopowicza, Inż. W. Rosentala, prof. D-ra Inż. A. Rożańskiego, Inż. A. Rundo, prof. Inż. M. Rybczyńskiego, Inż. S. Siebauera, Inż. K. Siwickiego, Inż. J. Skałkę, Inż. K. Szachmajera, Inż. T. Tillingera, Inż. S. Turczynowicza, Inż. D. Twardowskiego, Inż. S. Tychońwiczka, Inż. T. Wendę, Inż. S. Wisłockiego, Inż. M. Wojtkiewicza, Inż. T. Zubrzyckiego.

W Zjeździe mogą brać udział technicy polscy, pracujący na polu hydrotechniki, przedstawiciele urzędów, samorządu, instytucji, zrzeszeń i organizacji, oraz osoby interesujące się temi zagadnieniami z dziedziny gospodarki wodnej, które zakreślone zostały w programie Zjazdu.

Obrady toczyć się będą w 2 sekcjach, podzielonych na grupy, co umożliwi wzięcie przez każdego członka Zjazdu udziału w obradach nad połową referatów. Wydrukowane zawczasu referaty zostaną celem ułatwienia obrad rozesłane zgłaszającym się w terminie uczestnikom Zjazdu po nadesłaniu 7 złotych na poczet wkładki zjazdowej, przekazem na konto czekowe w P. K. O. Nr. 16.995 Właśc. konta: Komitet Organizacyjny I Polskiego Zjazdu Hydrotechnicznego.

Wysokość składki zjazdowej, łącznie z drukami, wynosi od osoby fizycznej 12 Zł., od osoby prawnej (urzędy, instytucje, zrzeszenia) 25 Zł. Członkowie rodziny uczestnika zjazdu osobnej składki nie opłacają.

Po ukończeniu Zjazdu projektowaną jest, w razie sprzyjających warunków atmosferycznych i dostatecznej ilości zgłoszeń, jednodniowa wycieczka do Gdyni, celem zwiedzenia portu.

Zgłoszenia uczestnictwa należy przesłać pod adresem: Komitet Organizacyjny I Polskiego Zjazdu Hydrotechnicznego, Warszawa, Jasna 10, Dyrekcja Dróg Wodnych (skrzynka pocztowa), skąd mogą być zażądane bliższe wiadomości, oraz zapotrzebowane karty zgłoszeń uczestnictwa wjeżdżie.

Termin nadsyłania zgłoszeń uczestnictwa, po którym Komitet nie odpowiada za terminowe dostarczenie zawczasu przed Zjazdem wydrukowanych referatów, upływa w dn. 15 grudnia 1928 r.

Komitet Zjazdu czyni starania o przyznanie wszystkim uczestnikom Zjazdu z poza Warszawy zniżki kolejowej w rozmiarze 1/3 normalnej taryfy, a to na podstawie karty uczestnictwa w Zjeździe, która wydana zostanie w Warszawie zgłaszającym się uczestnikom w dniu rozpoczęcia Zjazdu.

Komitet Organizacyjny stanowią: Prezes prof. Inż. M. Rybczyński, Wiceprezesa: Inż. T. Nosowicz i Inż. M. Prokopowicz, Skarbnik Inż. J. Zaczek, Sekretarz generalny Inż. K. Rodowicz, Członkowie: Inż. P. Bomas, Inż. J. Decyusz, E. Krzyżanowski, Inż. R. Piętkowski, Inż. E. Romański, Inż. A. Rundo, Inż. T. Tillinger, Inż. S. Turczynowicz i Inż. S. Wawrzukowicz.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Nowa wytwórnia kabli.

Warszawska Spółka Akcyjna „Kabel” przystępuje w najbliższym czasie do budowy fabryki kabli. Uruchomienie fabryki nastąpi w roku przyszłym i będzie miało dodatni wpływ na nasz bilans handlowy.

Należy dodać, że Spółka Akcyjna „Kabel” jest finansowana przez Warszawski Bank Dyskontowy i w najbliższym czasie wydatnie powiększy kapitał akcyjny.

Przemysł jedwabiu sztucznego w Niemczech.

Obejmował w r. ub. 29 przedsiębiorstw o ogólnej liczbie robotników 32 966.

Ulice Nowego Jorku.

Ogólna długość ulic N. Jorku wynosi 3 200 km.

WIECZÓR DYSKUSYJNY SIMP.

SIMP zamierza organizować obecnie, od czasu do czasu, t. zw. wieczory dyskusyjne, na których jeden lub kilku prelegentów zaagi dyskusję na wyraźnie zgóry oznaczone tematy, uczestnicy zaś zebrania będą się wypowiadać na ogłoszone tezy.

Zapisy do dyskusji przyjmowane będą zawczasu, jak również i na zebraniu, atoli ci, którzy zapiszą się przedtem będą mieli pierwszeństwo w kolejności głosów.

Najbliższy taki wieczór dyskusyjny, odbędzie się we wtorek 18 grudnia r. b. o godz. 8 wiecz. w średniej sali Stow. Techników w Warszawie (II-gie piętro); tematem jego będzie zagadnienie

współdziałania wytwórni obrabiarek z przemysłem maszynowym.

Prelegentami będą pp.: dyr. inż. J. Piotrowski i inż. W. Łoziński.

Dyskusja, której celem będzie m. in. oświetlenie możliwości zaspakajania potrzeb inwestycyjnych przez dostawy obrabiarek krajowych, uwzględnić ma tematy następujące:

1. Program wytwórczości obrabiarek (pod wzgl. konstrukcyjnym) w zależności od zmienionych potrzeb przemysłu maszynowego (przemysł samochodowy, lotniczy, hutnictwo, kolejnictwo).
2. Specjalizacja fabryk obrabiarek.
3. Strony technologiczne wyrobu obrabiarek (materiały i ich obróbka termiczna).
4. Przemysł obrabiarkowy z punktu widzenia handlowego (umowy i terminy).

Należy przypuszczać, że zainicjowane przez SIMP wieczory dyskusyjne, mające poruszać tematy nie przygodne, lecz aktualne w danej chwili, zyskają powodzenie w naszym środowisku technicznym.

Dyplomowany inżynier-mechanik

z dwuletnią praktyką ruchową i bardzo dobrimi referencjami, pragnie zmienić posadę, o ile możliwości do fabryki maszyn lub też poważnych warsztatów mechanicznych. Oferty do Przeglądu Technicznego pod Nr. 619.

619n

ADMINISTRACJA

„PRZEGLĄDU TECHNICZNEGO“

prosi pp. odbiorców tego pisma, którzy nie chcą przechowywać roczników 1927 i 1926, o zwrócenie Administracji, ewent. o sprzedanie nast. zeszytów:

z r. 1927: № 3, 4, 5, 9, 11, 13,
 „ „ 1926: № 48,
 „ „ 1925: № 4.

Ceny ogłoszeń	
Przedpłatę kwartalną : 10 zł. przyjmuje Administracja i Poczta Kasa Oszczędności na konto № 515.	Jednorazowych: Za jedną stronę zł. 300.— „ pół strony „ „ 165.— „ ćwierć strony „ 90.— „ jedną ósmą „ 45.— „ jedną szesnastą „ 25.—
Przedpłata zagranicą 60 zł. rocznie	Przy zamówieniu wielokrotnych ogłoszeń, bez zmiany tekstu, udziela się nast. zniżek: za 6 krotnie ogł. 10% „ 13 „ „ 20 „ „ 26 „ „ 25 „ „ 52 „ „ 30 „
Cena zeszytu pojedynczego. zł. 150	Dopłat: za I str. okładki 100%, za IV str. okł. 50%, za zam. wione miejsce na in- nych: 20 ush 20 %.
(Ceny zeszytów specjalnych są ustalane każdorazowo)	W „Nowinach Technicznych“ o 50% drożej. Dla poszukujących pracy 50%, ubezpieczenia.
Za zmianę adresu (znaczkami poczt.) . . . i zł.	

Biuro Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Czackiego Nr. 3 (Gmach Stowarzyszenia Techników), Telefonu Nr. 67-04.
 Redakcja otwarta we wtorki, czwartki i piątki od godz. 7 do 8 i pół wieczorem. Administracja otwarta codziennie od godz. 10 do 2 po poł. i od 6 do 8 wieczorem
 Wejście do Redakcji i do działu prenumerat Administracji, przez sieni główną budynku; wejście do działu ogłoszeń — z bramy № 3.